

יום א', י' בסיון תשס"ז (27 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

[ברשותכם, מאמר שרצינו לשתף אתכם בו לקראת חג השבועות...]

"קולות וברקים וקול דממה דקה"

"ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר, ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר, וקול שופר חזק מאד, ויחרד כל העם אשר במחנה." [שמות י"ט ט 16]

"אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כשנתן הקב"ה את התורה, ציפור לא צווח, עוף לא פרח, שור לא געה, אופנים לא עפו, שרפים לא אמרו 'קדוש', הים לא נזדעזע, הבריות לא דיברו. אלא העולם שותק ומחריש ויצא הקול, 'אנוכי ה' אלוקיך'." [שמות רבה, פרק כ"ט ס"ט]

קולות וברקים עד לחרדה לפני התגלות ה', ושתיקה כללית עד לעצירת נשימה בשעת התגלות ה'. כך דרכו של ה'. ומקרא מלא כתוב: "ויאמר צא ועמדת בהר לפני ה' והנה ה' עובר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים ה' לא ברוח ה', ואחר הרוח רעש לא ברעש ה'. ואחר הרעש אש לא באש ה', ואחר האש קול דממה דקה." [מלכים א' י"ט 11-12]

מה משמעו של רעש מחריש זה לפני "קול דממה דקה" שבא מתוך שתיקה מוחלטת שלאחריו? אלא- שקט שבא אחרי רעש הוא יותר עמוק. קול ה' נשמע כשאין בחלל העולם כל קול אחר. קול ה' צריך למלא כל חללו של עולם כדי שיישמע. אין מקום לשתי רשויות. כל קול אחר המתלווה לקולו של ה', מטעה לחשוב שיש מקום בעולם לשתי רשויות.

עשרת הדברים שהשמיע ה' בהר סיני הם גם בין אדם למקום [=ה'] וגם בין אדם לחברו. לומר, גם בדברים שבין אדם לחברו צריך אדם לשמוע את קול ה'. גם בהם לא מספיק לשמוע לקול המצפון בלבד. כי אסור שהמצפון יהיה רשות לעצמו. כל קול נוסף, ואפילו קול המצפון הטהור, מחליש את קולו של ה'. בלי לדבר אם מספיק קולו של המצפון כדי להבטיח קיומם של הדברים שבין אדם לחברו. אפילו אם נאמר שהוא מספיק, גם אז אסור שהוא יתקיים כסמכות עצמאית. כל סמכות נוספת פוגעת בסמכות העליונה של קול ה' ומחלישה את רישומה.

"ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע." [שמות כ"ד 7]

איך אפשר לעשות לפני **שומעים**? אלא- נעשה את הדברים שגם אלמלא ניתנה תורה היינו יודעים אותם. כי כבר "אמר רבי יוחנן אלמלא ניתנה תורה היינו למדים צניעות מחתול, וגזל מנמלה, ועריות מיונה, [ו]דרך ארץ מתרנגול." [עירובין ק'] גם דברים אלה הם **אשר דיבר ה'.** כי כל אשר דיבר ה' הי דיבר **כל הדברים**, גם אלה שאפשר לדעת אותם ע"י קולות אחרים. למה דיבר ה' גם דברים אלה? כי אם יישמע בעולם כל קול אחר, יפגע הדבר בקול ה'. האמונה תתרופף. אם רוצים שתתקיים אמונה בעולם, מוכרחים לעשותה לבלעדית. שאפילו הד קלוש של קול אחר לא יישמע. אמונה נספגת בנשמתו של אדם עם עצירת נשימתו עד כדי להשתיק כל קול אחר...

[בע"ה, סיום המאמר בדף של מחר, יום ב']

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל